

باسمه تعالی

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان شهرضا

سیمای کشاورزی

شهرستان شهرضا

تهیه کننده : واحد اطلاعات و آمار ۱۳۹۶

معرفی شهرستان :

مساحت شهرستان ک	۲۸۲۰ کیلومتر	ارتفاع	۱۸۲۵	میانگین بارش سالیانه	۱۳۰ میلی متر
سطح اراضی	۲۸۸۵۵	تعداد شاغل	۷۵۰۰	اقلیم شهرستان	نیمه خشک
سطح زیر کشت	۱۹۳۵۵ هکتار	تعداد شهر	۲	رودخانه فصلی (عدد)	۱
جمعیت شهری (نفر)	۱۳۶۷۷۹	تعداد	۲۵	چاه (حلقه)	۴۰۸
جمعیت روستایی	۱۹۵۱۸	تعداد	۴	قنات (رشته)	۱۱۲
جمعیت عشایری	۳۵۰۰	تعداد بخش	۱	چشمه (عدد)	۲۰

سیمای کشاورزی شهرستان در یک نگاه :

عنوان		تعداد واحد	میزان سطح	میزان تولید
		تولیدی	(هزار هکتار)	(هزار تن)
		(عدد)		
میزان تولید محصولات زراعی			۱۹/۳۵۵	۱۷۰
میزان تولید محصولات باغی و گلخانه ای			۳۶۷۰	۳۱/۴۰۵
میزان تولیدات دامی		۲۱۰۹		شیر
				گوشت
				۱۱/۳۱۱
میزان تولیدات طیور		۱۴۷		۱۷/۳۶۷
میزان تولیدات آبزیان		۲۲	۰/۰۰۲	۰/۰۱۳۵
میزان واحدهای صنایع کشاورزی و فرآوری محصولات		۱۳		۶۵۰/۸۱۰

مهمترین تولیدات زراعی و باغی: گندم، جو، آفتابگردان روغنی، ذرت علوفه ای، انار، انگور، سیب درختی

مهمترین تولیدات دام، طیور و آبزیان: شیرخام، گوشت قرمز، گوشت مرغ، عسل

میزان تولید محصولات زراعی شاخص شهرستان در سال های نرمال:

نام بخش	عنوان	میزان سطح (هکتار)	میزان تولید (هزار تن)	میزان اشتغال
شهرستان	گندم (آبی و دیم)	۴۰۰۰	۱۸	۱۴۰۰
	جو (آبی و دیم)	۵۰۰۰	۲۱	۱۶۰۰
	علوفه (ذرت، یونجه، شبدر و ...)	۲۴۰۰	۱۲۰	۹۰۰
	حبوبات (نخود، لوبیا، عدس و ..)	۳۵۰	۱۸۷۵	۲۰۰
	دانه های روغنی (کلزا، آفتابگردان، گلرنگ و ...)	۴۵۰	۱/۱۲۵	۳۵۰
	صیفی جات (خیار، گوجه، هندوانه و ...)	۷۰۰	۲۸	۵۵۰
	۵ محصول زراعی شاخص شهرستان			
	گندم	۴۰۰۰	۱۸	
	جو	۵۰۰۰	۲۱	
	ذرت علوفه ای	۱۲۰۰	۷۲	
	صیفی جات (طالبی، هندوانه، و ...)	۷۰۰	۲۸	
	آفتابگردان (آجیلی)	۴۰۰	۱/۰۴۰	

باغبانی :

میزان تولید محصولات باغبانی و گلخانه ای شاخص در سال های نرمال:

عنوان	میزان سطح (هزار)	میزان تولید (هزار تن)	واحد	میزان اشتغال
محصولات گلخانه ای سبزی	۳۳.۵	۸۳۷۵	تن	۳۵۰
قارچ خوراکی	۱۲۵	۶۰۰	تن	۲۰
گل شاخه بریده	۴.۵	۶۳۰۰۰۰۰	شاخه	۱۲۰
۵ محصول باغی شاخص شهرستان				
انار	۱۵۵۰	۱۵	تن	۱۲۵۰
انگور	۶۰۰	۱۱	تن	۴۰۰
سیب	۵۷۰	۱۳	تن	۳۵۰
گردو	۲۶۰	۲.۵	تن	۱۶۰
آلبالو	۱۱۰	۶	تن	۱۰۰

امور دام :

عنوان	تعداد	تعداد واحد			میزان تولید سالیانه (هزارتن)	
		سنته	نیمه	صنعتی	شیر	گوشت
گاو و گوساله	۲۴۲۱۰	۶۶۸	-	۹۹	۱۹	۳.۴۳۱
گوسفند و بره	۱۳۳۶۰۰	۵۷۷	-	۹	-	۲.۰۷
تعداد واحد گاو داری	۶۲۷	۵۴۶	-	۸۱	۴۱	۲.۳۰
تعداد واحد پرواربندی	۱۳۳	۱۲۲	-	۱۱	-	۱.۱۴
تعداد واحد گوسفند	۵۲۹	۵۲۶	-	۳	-	.۳۴
تعداد واحد بره	۴۳۷	۴۳۱	-	۶	-	.۹
تعداد واحد پرورش	۳	۳	-	-	-	۰.۳
تعداد واحد پرورش بز	۳۸۰	۳۸۰	-	-	-	.۸۳

میزان تولیدات طیور در سال های نرمال:

نام بخش	عنوان	تعداد واحد	ظرفیت (قطعه- واحد کلنی-پيله)	میزان تولیدات سالیانه (هزارتن)	ارزش تولیدات (میلیون ریال)	میزان اشتغال (نفر)
پنجر	مرغ گوشتی	۱۴۰	۲۴۰۰۰۰۰	۱۳/۰۶۴	۵۸۷۸۶۵/۶	۴۲۰
	مراکز مرغ مادر گوشتی	۰	۰	۰	۰	۰
	مرغ تخمگذار	۳	۲۳۵۰۰۰	۳/۸۳۰۵	۱۱۴۹۱۵	۴۰
	بوقلمون	۱	۴۷۰۰	۰/۰۹	۵۴۰۰	۳
	بلدرچین	۰	۰	۰	۰	۰

۰	۰	۰	۶۰۰	۳	شتر مرغ
۰	۰	۰	۰	۰	کبک
۰	۰	۰	۰	۰	پرندگان زینتی
۳۰۰	۵۷۳۰۰	۰/۳۸۲	۶۳۶۲۵	۲۹۱	زنبور عسل
۰	۰	۰	۰	۰	کرم ابریشم
۲	۰	۰	۶۰۰۰	۱	آزمایشگاه کنترل کیفی

آمار واحدهای صنایع کشاورزی و میزان تولیدات آن:

عنوان	نام بخش	بسته بندی و فرآوری محصولات	تعداد واحد	میزان تولید (هزارتن)	میزان اشتغال (نفر)
فرآوری محصولات (پروانه بهره	زراعی	انواع سبزیجات	۱	۸۴۰	۲۰
		انواع حبوبات	-	۰	۰
		گیاهان دارویی	-	۰	۰
	باغی	انواع کمپوت	-	۰	۰
		انواع خشکبار	-	۰	۰
		میوه های خشک و پودر میوه	۲	۱۲۵۰۰	۳۴

۶۸	۴۴۱۷۰	۳	لبنیات و شیر خشک	دام، طیور و شیلات	برداری از طریق سازمان جهاد (کشاورزی)
۲۰	۱۳۸۰۰	۱	انواع گوشت		
۰	۰	-	انواع کنسرو		
۱۵	۶۰۰۰	۱	خوراک دام و طیور و آبزیان	صنایع کشاورزی	ی
۱۰	۳۰۰۰۰	۱	کود ورمی کمپوست		
۶۵	۵۴۱۰۰۰	۳	سردخانه محصولات باغی		
۹	۲۵۰۰	۱	شستشوی پرمرغ		

امور آب و خاک و فنی و مهندسی :

برخی از اقدامات انجام شده در امور آب و خاک:

عنوان	عدد	واحد	عنوان	عدد	واحد
احداث کانال های آبیاری	۳۴۰	کیلومتر	تسطیح لیزری اراضی	۸۸۴	هکتار
شبکه های آبیاری ۳ و ۴	۱۸۵	کیلومتر	مرمت و بازسازی قنوات	۴۲	کیلومتر
سیستمهای آبیاری تحت فشار	۳۱۴۶	هکتار	تجهیز و نوسازی اراضی	۲۳۵	هکتار
لوله گذاری و انتقال آب به مزارع	۱۲۵	کیلومتر	آبرسانی سیار مزارع و باغات	۳۵۰	هکتار
احداث استخر ذخیره آب	۳۵۰	باب	بندهای انحرافی و خاکی	۹	باب

امور فناوریهای مکانیزه کشاورزی :

اطلاعات، آمار ماشینها و ادوات دنباله بند کشاورزی و واحدهای مکانیزه شهرستان :

ردیف	عنوان	تعداد	ردیف	عنوان	تعداد
۱	تراکتور	۵۸۹	۵	ماشینها و ادوات داشت	۱۵۹
۲	کمباین	۱۹	۶	ماشینها و ادوات برداشت	۴۷۶
۳	ادوات تهیه بستر	۱۷۳۴	۷	واحد های مکانیزه کشاورزی	۴
۴	ماشینها و ادوات کاشت	۱۸۷			

شاخص های مکانیزاسیون شهرستان :

ضریب مکانیزاسیون ۸۲/۳۲.

درجه مکانیزاسیون محصولات زراعی. ۶۹/۶۱ درصد

درجه مکانیزاسیون محصولات باغی ۵۲/۴۸۶ درصد

بهره وری از تراکتور ۸۸ درصد

رتبه های بخش کشاورزی شهرستان شهرضا در سطح استان اصفهان

تولید نشاء به میزان ۱۲۰ میلیون اصله نشاء در سال . شهرضا به عنوان یکی از قطب های مهم تولید نشاء در کشور بوده و مقام اول استان را دارا است .

تولید ۷۵۰ تن عسل در سال ، از نظر کیفی در رتبه اول و از نظر کمی در رتبه سوم استان

تولید ۷۵۰۰۰ تن شیر در سال و کسب رتبه سوم استان .

تولید ۵۱۰۰ تن گوشت قرمز در سال و کسب رتبه چهارم استان

تولید ۲۳۰۰۰ تن گوشت سفید در سال و کسب رتبه پنجم استان .

تولید ۲۵۲۰۰ تن انار در سال و کسب رتبه چهارم استان

تولید ۷۲۰۰ تن انگور در سال و کسب رتبه پنجم استان

پتانسیل ها و فرصت های سرمایه گذاری در بخش کشاورزی شهرستان:

وجود اراضی مستعد کشاورزی و آب و هوای مناسب و اقلیمهای متفاوت در سطح شهرستان.

وجود حدود ۷۵۰۰ نفر بهره بردار در بخش کشاورزی و وجود تعداد ۳ شرکت فنی مشاوره ای و

۲ تعاونی تولید

وجود کلینیک های گیاهپزشکی در سطح شهرستان

با توجه به وسعت مراتع قابلیت توسعه بخش زنبورداری وجود دارد

با توجه به امکانات شهرستان توسعه در بخش پرورش سایر طیور (بوقلمون ، کبک و بلدرچین)

امکان پذیراست .

وجود نیروهای پرتوان از نظر فکری ، تخصصی در بهره برداران

امکان توسعه باغات و توسعه گلخانه های تولید سبزی و صیفی جات و گلهای شاخه بریده در افزایش

بهره وری محصولات زراعی

امکان استفاده از عوامل بیولوژیک در کنترل بیماریها و آفات

انجام مطالعات مربوط به انتقال آب از رودخانه ی ماربر به شهرضا که توسط آب منطقه انجام گرفته

و نیاز به تامین اعتبار ملی جهت اجرای آن می باشد.

کل حوضه آبخیز شهرستان مطالعه شده و آماده اجرای طرحهای آبخیزداری به شرط تامین اعتبار می باشد.

با توجه به احداث ۳ واحد کارخانه فرآوری شیر در شهرستان امکان افزایش واحدهای پرورش گاو شیری در صورت تامین علوفه ی مورد نیاز وجود دارد .

چالش های پیش روی بخش کشاورزی شهرستان :

- مشکل کمبود آب .
- پراکندگی و کوچک بودن اراضی کشاورزی.
- عدم تسطیح اراضی.
- ناکافی بودن اعتبارات دولتی برای انجام طرحها
- کمبود وسایل و بالا بودن هزینه حمل و نقل محصولات کشاورزی.
- عدم وجود کارخانجات صنایع تبدیلی و سردخانه به تعداد کافی.
- کمبود ماشین آلات کشاورزی و ادوات و لوازم یدکی وابسته به آن.
- نوسان صادرات محصولات و عدم تثبیت قیمتها.
- عدم ثبات قیمت علوفه و تولیدات دامی.
- کمبود تسهیلات بانکی بلند مدت با بهره پائین در زمینه بهداشتی نمودن جایگاههای دام ، احداث گلخانه ها ، کانالهای آبیاری و استخرهای ذخیره آب.

- عدم وجود سیاست های اجرایی مشخص و یکنواخت بانکهای عامل در بخش کشاورزی (موضوع

ضمانتنامه ها - وثائق بانکی - دوران مشارکت پروژه های مصوب تسهیلات بانکی و...)

- دشت های آبی شهرستان کلاً ممنوعه و ممنوعه بحرانی می باشد ، متوسط بارندگی سالانه ۱۳۰

میلیمتر و در نتیجه جزو مناطق خشک محسوب و در اثر بهره برداریهای بی رویه و خشکسالی های

متعدد سطح آبهای زیرزمینی به شدت پائین رفته است .

- نیاز به تقویت بیشتر بنیه ی علمی و فنی بهره برداران بخش کشاورزی

- محدودیت تسهیلات مورد نیاز جهت توسعه باغات و گلخانه ها و پائین بودن کیفیت منابع خاکی و

آبی

- عدم اختصاص آب دائمی به کانال آبرسانی دشت مهیار .

- بعضی از محصولات غالب شهرستان تحت پوشش بیمه محصولات کشاورزی قرار ندارند.

- نیاز به تامین اعتبار جهت توسعه روش مبارزه تلفیقی در کنترل آفات و بیماریهای گیاهی

پیوست هواشناسی شهرستان

آمار بارندگی ۱۱ ساله گذشته شهرستان شهرضا به شرح جدول زیر:

ردیف	سال زراعی	جمع بارندگی (میلی متر)	تعدادبارش	تعدادبارش موثر
۱	۸۵ - ۸۶	۲۰۸/۸	-	-
۲	۸۶ - ۸۷	۲۶/۷	۲۱	-
۳	۸۷ - ۸۸	۱۲۹/۵	۴۴	۳
۴	۸۸ - ۸۹	۱۸۰	۲۸	۵
۵	۸۹ - ۹۰	۷۵/۳	۲۰	۲
۶	۹۰ - ۹۱	۱۶۶/۳	۳۲	۶
۷	۹۱ - ۹۲	۲۳۵/۷	۴۲	۷
۸	۹۲ - ۹۳	۱۳۳/۱	۲۱	۵
۹	۹۳ - ۹۴	۱۳۲/۲	۱۹	۴
۱۰	۹۴ - ۹۵	۹۴/۲	۱۱	۳
۱۱	۹۵ - ۹۶	۱۳۲/۲	۱۷	۷

✓ متوسط بارندگی شهرستان حدود ۱۴۰ میلی متر می باشد .

✓ سال ۸۶ - ۸۵ با ۲۰۸ میلی متر بارندگی های مناسب با پراکنش خوب و بویژه بارندگی های بعد از عید اتفاق افتاد و باعث جاری شدن رواناب های خیلی خوب و پر شدن طرح های پخش سیلاب و تغذیه مصنوعی و سدهای خاکی منطقه گردید که تا این تاریخ هنوز اثرات آن در آبهای زیر زمینی قابل مشاهده است .

✓ در سال ۸۷ - ۸۶ میزان ۲۶۷ میلی متر بارندگی و طی ۲۱ بارش اتفاق افتاد و عملاً تنش بسیار شدیدی را در کل بخش کشاورزی منطقه و همچنین منابع آبی پدید آورد که هنوز جبران نگردیده است .

✓ در دوره ی فوق فقط در سالهای (۸۸ - ۸۹) ، (۹۰ - ۹۱) ، (۹۱ - ۹۲) بارندگی از حد نرمال بیشتر بوده است لیکن توجه به تعداد بارش موثر ، بیانگر آنست که عملاً آبهای زیر زمینی بهره چندانی از بارندگی ها را نبرده اند .

✓ برخی از بارشها در فصل تابستان اتفاق افتاده که نه تنها مفید نبوده بلکه باعث ایجاد سیلابهای منطقه ای و وارد آمدن خسارت به محصولات بهاره نیز گردیده است .

✓ ایستگاه سینوپتیک هواشناسی شهرضا در یک نقطه خاص جغرافیایی واقع گردیده و آمار جمع آوری شده مربوط به همین ایستگاه است و بطور کلی نمی تواند بیانگر وضعیت کل شهرستان باشد .

پیوست زیر بنایی

منابع تامین آب کشاورزی شهرستان شامل ۱۱۲ رشته قنات - ۲۰ دهنه چشمه و ۴۰۸ حلقه چاه کشاورزی می باشد که کاهش شدید نزولات آسمانی و تغییرات جوی باعث شده منابع آب احتمالی شهرستان از ۲۰۰ میلیون متر مکعب در سال در سالهای گذشته به حدود ۸۰ میلیون متر مکعب در سال کاهش یافته که حاکی از کاهش حدود شصت درصدی منابع آب شهرستان می باشد و موجب شده است کشاورزان شهرستان به شدت با بحران خشکسالی درگیر و باغات شهرستان در معرض خشک شدن باشند .

این مدیریت در نظر دارد در راستای مقابله با آثار و خسارات خشکسالی و بحران شدید کم آبی و افزایش راندمان آبیاری نسبت به اجرای پروژه های مشروحه ذیل اقدام نماید :

۱- احداث کانالهای آبیاری عمومی در روستاها و مزارع مهم شهرستان به میزان ۷۵ کیلومتر و اعتبار مورد نیاز بالغ بر ۱۰۰ میلیارد ریال که باعث جلوگیری از اتلاف حدود ۳۰٪ از منابع آب در مسیر انتقال می گردد .

۲- سرعت و بازسازی ۴۵ رشته از قنوات مهم و اولویت دار شهرستان با هزینه ای بالغ بر ۸۰ میلیارد ریال که باعث تداوم استحصال آب از آبهای زیر زمینی بدون استفاده از انرژی و ضمن حفظ تعادل آب های زیر زمینی با جریان طبیعی آب می گردد .

پیوست زراعت و باغبانی

انار مروارید بهشت

شهرستان شهرضا با سطح زیر کشت ۱۶۵۰ هکتار انار که ۱۴۰۰ هکتار آن بارور و ۲۵۰ هکتار باغات جدیدالاحداث می باشد مقام سوم استان را به خود اختصاص داده است

از سال ۱۳۸۲ به بعد حدود ۹۵۰ هکتار باغ انار به صورت مکانیزه و با شیوه های نوین باغداری و آبیاری تحت فشار احداث گردیده و در آنها تفکیک بهترین ارقام رعایت شده است که حدود ۴۰۰ هکتار آن از برجسته ترین ارقام صادراتی معرفی شده از طرف وزارت جهاد کشاورزی شامل رباب نیریز . نادری نطنز - ملس ساوه - یوسف خانی ساوه - شیشه کپ فردوس و ۵۵۰ هکتار نیز از بهترین ارقام بومی شهرضا شامل ملس شهرضا و یاقوت شهرضا شناسائی ، انتخاب و کاشت شده است .

درحال حاضر شهرستان شهرضا از لحاظ سطح زیر کشت سومین شهرستان استان می باشد و ۱۶٪ سطح زیر کشت و ۲۳٪ تولید پایتخت فرهنگی را به خود اختصاص داده است که از لحاظ تازه خوری و فراوری در رده بهترین انارهای کشور قرار دارد . بطوریکه ضریب فراوری انار شهرضا هفت به یک می باشد و در جشنواره انار در سال ۱۳۸۷ انار شهرضا از لحاظ کیفی و تازه خوری رتبه اول کشوری را احراز نموده است

طرح ها و اعتبارات مورد نیاز

اجرای طرح مالچ کشی باغات بصورت پایلوت در سطح ۵۰ هکتار به منظور جلوگیری از تبخیر و تعرق و مبارزه با علفهای هرز با تامین اعتبار ۲۵۰۰ میلیون ریال .

هرس و جوان سازی و کنترل اندامهای هوایی باغات آسیب دیده در اثر خشکسالی در سطح ۵۰ هکتار با اعتبار ۱۰۰۰ میلسون ریال .

تنگ یا هرس شدید میوه با توجه به تداوم خشکسالی به منظور بقاء درختان در سطح ۵۰ هکتار با اعتبار ۱۰۰۰ میلیون ریال .

بستر سازی باغات و تغییر سیستمهای سستی آبیاری و جایگزینی روش آبیاری تشتکی بجای آبیاری کرتی به منظور استفاده بهینه از آب آبیاری در سطح ۱۰۰ هکتار با اعتبار ۵۰۰۰ میلیون ریال .

آبیاری سیار باغات با خرید تانکرهای پشت تراکتوری و تحویل به دهدارها به منظور استفاده بهره برداران به منظور آبرسانی به باغات صعب العبور و باغاتی که امکان لوله گذاری و یا استفاده از تانکرهای خود کششی در آنها وجود ندارد در سطح ۱۵۰ هکتار با اعتبار ۲۵۰۰ میلیون ریال .

با توجه به کاهش بی سابقه نزولات آسمانی در سال زراعی ۹۶-۹۷ و بحران شدید خشکسالی و نظر به اینکه شهرستان شهرضا با سطحی معادل ۳۶۸۰ هکتار باغ یکی از قطبهای مهم تولید محصولات باغی استان بالاخص انار - سیب درختی و انگور می باشد و این سه محصول از لحاظ کیفی دارای ارزش بالا و علاوه بر مصرف در استانهای کشور بصورت تازه خوری ، بصورت فراوری هم ارزش صادراتی بالایی دارد . با توجه به پارامترهای ذکر شده به منظور حراست از این سرمایه های ملی و حاصل دسترنج چندین ساله بهره برداران نیاز به تامین اعتباری معادل ۱۲۰۰۰ میلیون ریال می باشد که در صورت مساعدت لازم در خصوص تخصیص ۶۰۰۰ میلیون ریال کمک بلا عوض و ۶۰۰۰ میلیون ریال تسهیلات ارزان قیمت بتوان دین خود را در حق تولید کنندگان آسیب دیده ادا و این سطوح از باغات را از ورطه نابودی نجات داد .

ضمناً با اعطای تسهیلات ارزان قیمت با توسعه گلخانه ها و مصرف بهینه آب و افزایش تولید در واحد سطح علاوه بر تامین نیاز کشور به محصولات سبزی و صیفی جات در صادرات این محصولات ارزآور گام برداشت .

پیش بینی میزان خسارت خشکسالی به باغات شهرستان شهرضا در سال ۱۳۹۷

نام محصول	سطح (هکتار)			میزان افت تولید (تن)		
	زیر کشت بارور	غیر قابل برداشت	مواجه با افت تولید	قابل برداشت	غیر قابل برداشت	مواجه با افت تولید
سیب	۵۰۰	۱۷۰	۸۰	۲۵۰	۲۵۵۰	۸۰۰
به	۶۵	۲۰	۲۰	۲۵	۲۰۰	۱۰۰
انگور	۶۰۰	۱۱۰	۱۰۰	۳۹۰	۱۳۲۰	۷۰۰
انار	۱۵۰۰	۱۰۰	۲۵۰	۱۱۵۰	۱۵۰۰	۲۵۰۰
هسته دارها	۲۷۰	۵۰	۵۰	۱۷۰	۵۰۰	۲۵۰
جمع	۲۹۳۵	۴۵۰	۵۰۰	۱۹۸۵	۶۰۷۰	۴۳۵۰